

Длапта Порть дн Константинополе.

Де знь тинш дн коче, dekadis аз дичештэ дйеринделе по-
литиче дитре Търча шн Австрия, апої дитре ачеза шн Рэсія, пвбли-
кэж чигторіи аз зыраделорэ чтеше дн тоте зилеле де сате де
орі квантыж ачеста „Порта“ фърь сь айвэ поте орі чине о идея
маї апроне десуре дичештэ ачестэ квантэ. Деуї скопэж аче-
сторэ рандэри ва фї, де а дитродыче не чигторіи постри дльнп-
трэж „Портеї“ шн де аї ачече маї вине кноскэж к дьса. Апро-
не де вїсерика, Созїеї дн Константинополе заче о зидіре естїнэж
фькэж де Фасатї партэ дн петрь партэ дн лемнэ, че аре пїде
кэри ларїи, шн есте дикэпиратэ кэ зидэри длапте. Ачеста е
длапта Порть, че гьрече се пшече сав-і-аїіе. Нэміреа аче-
ста пэ се траде де ла порта чеза длапте, че дьне дн кэрта чеза
дїптьр а Сераїзыї, чї вїне де ла датїна чеза векї, дэлъ каре
репї шн жьдекторї дїне шїнепче сьвт порїле палатэролорэ, шн
аколо фьчезэ жьдекатэ. Длкъ шн астыї ншїрїле: порть, кэрте
де жьдекторї, постэ жьдекторескэ, сьж шн сервїціи, тотэ зпа
днсемезь ла Търчї, де ачеза се шн азде адезе орї зїкндесе:
„апш алатэ о порть“, дн док де „апш кьплатэ зпш постэ, о
сэжэж.“

Дльнптрэж ачестей зидіре е о дикэкрэтер фьр де нїч зпш
павэ де амьїте, трене, сале, кьптрэце, зпїече, прїи каре
авїа се поте аїла чїнеа. Дитраеа чеза де кьтре порть, адеж де
кьтре Пера, пэ шде се обчїнэскэ а дитра амьасадорїи стрїиї,
кьндэ аз де а чече аколо вїсїте, карактерїсезь ачрте вїне пэ Търчї
дн прївїнда перьндзелеї дорэ, шн дн прївїнда дїнеї сїмьдэї де
оменїт шн де кьшїпг. Дьж че стрьате омьлэ пїтре карэ шн
каї, вїне дитрэнш амьїтэ дїгьсэт, каре е днфэрїсезатэ кэ лэзї
скрїпїе шн пьтэри векї; ачї се кэртїчї чїне шн хамьї, апої се
сїпш шн пїросэри гредэ, каре вїене іертатэ а зїче, вїнэ де ла пїде
локалїтэ, че се афь дн апронїере. Де ачї ерт се корьр омьлэ
пэ трене прїи о кэрте, прїи зпш аркэ, апої ерїш прїи о кэрте,
шн дн сьршїтэ се афь длаптеа кэсї, анде Есїеленїа Са Д.
Мїнїстрэ дн афар дн ашїенїи. Ла трене се ианш павчїи шїосэ,
кьчї орїенталї се обчїнэскэ дн сїмнэ де чїнстрэ кьтре чїнеа
а шн дескэїла павчїи, дартэ гьрэнэж пэ лэ іаш чїлэ кьндэ дэлъ канэ,
дартэ нїч длаптеа аз Демнезэ шн а Надїшахлэї. Днэ амь-
садорїи стрїиї пэ се чїнэ де датїна ачеста а дитрэ дїкьдїдэї шн
шн іаш гьлэря, де каре лэжр се сьгьр Търчї. Тренеїе шн
амьїтеле сакїтэ ашїенїте кэ рокожїи; ерт вїтеле аконоїрте кэ ко-
воре, асемеїнеа шн подїтеле одьлорэ сакїтэ ашїенїте кэ коворе;
че адезе орї сакїтэ ршїте шн кэ колорї шїершї; перїеле дїванэ-
лорэ пьнэкатэ де молї, орїмїзіе орше, окьїрїле ферестрелорэ спар-
те; кэ зпш кьжкїтэ ача дн афар а длаптеї порть е о колэж вїж
десуре кьдереа шн сьлэчїнеа днперьїтеї отоманэ, де каре с'а
темьтэ одатэ лэмеа. Пэ ачесте трене шн амьїте се дьнэрте зпш
пэвїлэж фьрте месекэкатэ; ачї с'аїе солїдї ла карасат пшмаї дн чїо-
ранї сьж шн дескэїлэ, павчїи с'аїе дн еїрїда ферестрелорэ, еї пре-
септезь длаптеа фїе кэртї скрїпїорїи; кьрде алертэ дн сас шн
дн шїосэ, ла фїе кареї зпш стг о гьрїмьлэ де сервїторї фьр де
нїч зпш лэжр. Днэ пэ, сь фїмэ дренї, дьшїи шн аз треава
лорэ, зпшлэ аїчэ тьтэїнэ алгьлэ шїле лэлеа, аз треїлеа аїчече
фокэ, аз патрїлеа кафеа, аз чїнчїлеа захарэ, аз шеселеа шер-
ветэ ш. ш. д. Ачешї оменї маї вїне се прїченэ ла дншїрїдере лэ-
крэжлэ, декэж теоретїиї постри модернї. Сервїторїи ачестїа аї
пашїлорэ сакїтэ чезэ дїптьж їзворэ, дн каре колэж корейнсїндїиї
Газетелорэ шїреле селе; кьчї авандэ еї дн зрїа фьнчївїлорэ се-
ле а дитра адезе орї дн одавїа домпїлорэ сїе, фьр кэже зпш фьскэ
днп ворїре, шн апої аз вьндэ петрь платэ вьлэ.
(Ва зрїа.)

Монархїа Австрїаїкэ Трансїлванїа.

Сївїїтэ 24 Маїс. Маї дн тоте зилеле се рїдїк пьорї грей дн
прїеїрэжлэ Сївїїлэ шн се дескарк прїи пїої марї шн прїи тренеїе.
Ерї кьтре сьртэ трекьр песте ної, шн днпрїеїрэжлэ пострэ пїде
пворї вїзоршїи шн се дескаркяр гьршї прїи гьршїте че ловїрї
де треї орї, шн прекьтї апш потэж дичештэ маї длтыг а ловїтэ
дїтр'о кэрте а зпшї кэсе де аїчї, а дозаорь а ловїтэ не зпш вьсторї

не кьшнэ лэжр Тьрнїшорэ, каре а ремасэ шортэ, шн а треїорь
дн зпш стьжарїи дн дьтравэ, че а аркэ кэ тотлэ. Шн астыї а-
вэрш о пїоїе маре комїтатэ де фьлдерї шн тренеїе. — Кьлэдра
есте атесаратэ тїпшлэї, ба поте кэ е шн маї маре, де кьт че аркэ
чезе ачеста, де врекьтєва зїле зпшлэ шїереле не вїде кэ фьрї
копте вїне.

Бьннатэ. Лэгожэ D. емерїтатэж жьде аз Лэгожлэї шн
прїорїтарїи аз кьрчеї де аспэ кэ коропь петрь перїте Констан-
тїнэї Дьдреа суре сїмнэ де вькэртї, кьмкэ прїовїденїа а ськьлатэ пэ
Маїестатеа Сєа ч. р. апостолїкэ де гьна зїгашїлэї а дьрїтэ тї-
перїнеїе сколарїе де аїчї прїи Длаптежлэї Мїнїстрэї 40 е. ш. к. спре
ачелэ скопэ, ка сь се кьшере дн еї петрь сколарїї серачї кэртї
шн вестїмїте. Ачеста дорїнэ с'а шн днеленїїтэ астыї дн зїоа
де С. Константиїнэ, каре есте патронэж D. дьрїторїи. Тїперї-
неа сколарїї гьрэнэж де сїмьлэж мьлэшїреї шн а зьгьтатэ кьтре
Домпнэж жьде Дьдреа петрь ачеста ченероцэ фьптэ прїи кьвїпгьрї
потрївїте сїмнеле селе де длапте прецївїре шн зпшїлэж мьлэшїре
петрь дартэ ачестэ днсемплатэ, рогьндэ не Демнезэж кэ сь мїоїе
шн інїтеле алтора, шн сьт днелеме а ажэзрэ дн челе че ле прї-
сосекэ шн тїперїтїа сколарїи. — Тотэ кэ ачаста окэсїе пэ зїтэ
тїперїнеа сколарїи де аїчї кэ есте шн зїоа опоматїкэ а мьлэж
стїмьтэж дорэ Домпнэж Консїларїи шн Інспекторэ сколарїи Конс.
Іоановїчї кьрїа і адесерь маї мьлэ зьрїи де фьрїере шн дн-
торьарэ зпш „Ла мьлэї аї.“

Длгьшїмьлэри де зїле.

Маїестатеа Сєа Днператэжлэ с'а пшгьтэ дн 20 Маїс дн реше-
дїнца де верэ Шеопьрэжлэ.

Дн черкьїле маї марї се ворьвече, кэ прїчїеле Мїхалэ
Оверновїчї фьїорьлэ кноскэжлэї прїчїе аз Сьрїеї Мїошэї врэ
с'а іа де соїїтэ де фьршмоса комтестэ Хьнїадї.

Маршалэж Кампестре Контеле Кїсїлэ а мьрїтэ дн 19 Маїс
дн Бїена дн вьреть де 89 аї.

Дн 20 Маїс с'а днропнатэ дн Бїена М. К. Л. Баронеле Скрї-
валекэ дншїлэї, іншїтэ днфїлїтатїонэ, зїсєжлэї еї шн аїлїфїоа дн
— дншїлэї, іншїтэ днфїлїтатїонэ, зїсєжлэї еї шн аїлїфїоа дн
Дн Гьтенстейнэ а мьрїтэ о вьдэж де амїоїатэ дн вьреть де
86 аї, еа а гьсатэ 5, копї вїї, 17 пелюїи шн 18 стрьїпелюїи.

Дн Сеченэ с'а дншїкатэ фата берарїлэї де 26 аї кэ зпш
пїстолэ фьр сь се шїе кэсэ.

Газета Бїенэї дншїнэжэ лоронїреа Архїдїсєсєї Марїел кэ
дьса де вьрэнтэ, тэмьї шн зпшїїмї зпш еї іншї аїлїфїоа дн
дн 12 Маїс, ла 9 оре сєра с'а дншїнэжлэ дн Парза о кь-
тенеїраре де дьшїлэї, че а сьгьрїатэ гьре не локїторї.

Решеле Прэсїеї шн а зьгьтатэ де ренешїте орї дн Берлїнэ мьлэ-
дшїреа десуре дншїпшїареа шн петречере лїї дн Бїена.

Маїестатеа Сєа Днператэжлэ с'а дндрьратэ а амїадэа днтро-
дшїчереа кондїчїеї чїлї астрїаїче дн Ардеаїж, каре ва зрїа ла
1 Септемьре а. к.

Франція

Редэїїїнеа комїсїїнеї дн прївїнда редїтродьїчїеї педесїеї
де порть с'а дншїрїтэ; Артїкьлэж 86 с'а модїфїкатэ днтро о дн-
целенере кэ консїлїкэї стьгьлэї дн агьтэ, ка атендэжлэ аспра вїе-
дїї сьж персїоїеї днператэжлэї сь се педесїескэ кэ педенса де парї-
вїдїї, аспра вїеїї мемьрїлорэ днперьтєїї кэ педенса де порть,
їарэ аспра персїоїеї лорэ кэ депортаїїнеа днтрэжлэ докэ дншїрїтэ.
Орї че вьгьтаре ворьале вьлїкэ аспра персїоїеї днператэжлэї се
ва педенсї кэ прїнсїоре де 6 лэне пьлэ ла 5 аї шн кэ о гьлэж де
банї де 500 — 10000 франчї; орї че асфелїс де вьгьтаре а мемь-
рїлорэї фамїліеї днперьтєїї кэ прїнсїоре де о лэж пьлэ ла 3 аї, шн
кэ о гьлэж де банї де ла 100 пьлэ ла 5000 франчї. Артїкьлэж 87
пшне аспра атендэжлэї а стрїка зрїареа тронэжлэї, сьж а дншїрїтэ
четьїенїї ла ашкарєа армелорэ аспра ашкортїдїї днперьтєїї
педенса де депортаїїнеа ла зпш докэ дншїрїтэ.

Парїс 29 Маїс. Де лок дьшїтэ сїсїреа шїрїлорэ де не зрїтэ
дн Константинополе с'а шншэж зпш консїлїї мїнїстрїале, дьж ка-
ре Мїнїстрэжлэї тренеїорэ дн афар а авэтэ о сьгьтэїре кэ Амьсасад-
реле енглезескэ — Дэлъ „Патрї“ флота францїзескэ с'а афьлатэ дн
21 Маїс зьрїшї днпїнеа Саламїсєлэї, фамїа дартэ кэ флота аркэї
кьпьтатэ порькэ сь мьргэ суре Дарданелеї зїче „Іагріа“ а пэ фь
адеьзратэ.

Париж 30 Маис. Аичи се воръше де о скрисоре а Дипера... Николай кьтре D. Киселевщ, дп кареа дълеслх дши арап...

Зисраледе „Дева“ дъ о маре атенционе дпкълчитарлорс дп ориенте... че се дълкъшл асгъл дп Констатипополе е-сте зпа дпн фаселе...

Елвения.

Консилълх конфедерационе а словозитъ кьтре Кантоне адмо-нищине гравникъ... ка съ дпц континентеле де милищ гълтгъ.

Нштерлх челоръ че с'аъ трактатъ дп Фрайсргъ пептре рес-скларе дъслъ ледиле марциалъ, се с'ие пълъ ка 134. 16 indivie пептритиче с'аъ словозитъ.

Десидуьрире а кълтатъ въдъва ш 7 копй аи зпъл гардистъ, че а кълълтъ, 10,000 франци, въдъва ш 3 копй аи зпъл гъндармъ, че а кълълтъ 4000 франци, тата зпъл гардистъ че а кълълтъ 1500 фр. Мареле консилъ ва шедъ кълъ маъ кърълдъ ка с'ае ла десатере пептритичеле де арагларе.

Белуциъ.

Брвсела 29 Маисъ к. п. Асгъл а кълкатъ ренеле ш 3 оисъл сеъ дъка де Бравантъ пълълтълх белуцианъ, салтатъ кх ентисаистъ а континатъ маъ департе кълториа сеа сипре кантале дитре зписъла стригаре а попорълъ че дпн тоте пърциле алерга пайнеле Монархълъ, зпде аъ ажислх кьтре 5 оре. Маъ пълъ дпн кълълтъриле, че и се ципъръ ла осеките доккри помепескъ шп десуре порокоса лелълтънцъ че аре съ се факъ дитре Белуциъ шп Австриа ппн кълториа дъчелъ де Бравантъ. Ренеле прекъпоскъ пондероса зрпаре а ачестъ евениментъ шп респисне : „Ачестъ дегътъръ фамиларе ва кълдъшъ Белуцианъ о гаранциъ нър. Реминисценциъ веки се длоодъ де еа, шп пепбта Марией Терезией ла мерита аморълх черей

Рсция.

С. Петербургъ 23 Маис. Нс псмаъ асипра Търчиетъ шп а-сипра Персией с'а редикатъ Рсция кз претенсциалъ. Делъ ачестъ дп пептре чере пълътреа дитривълтълъ дитрегъ че с'ае ла 80 милионе франци сеъ с'л дее провинция Астраводъ ла пареа каспикъ. Персия пш а'вртълх с'е се есманъ ачестей черей.

Дпн Одеса сълълх шп къ ппнчипеле Менчикофъ а ажислх аколо, шп къ дпн дое зиле се ащентъ шп амбасада дитрегъ. Дпн лашъ се ащентъ пскалп дпн тоте зилеле, ел сълълтъ ашезандъ дельлтълх Първълъ.

Дпн Варшова се скрпъ къ фътоселъ Индиър Василъ Саркй аръ еи аелатъ дп Рсция алелъ ла кълдереа зпъл дръмъ дитр'о пълдкре стръ-веке шп дпн о адънциле де 10 стълцини зпъл дръмъ пшвтергоскъ де пептър дп форма дръмърлоръ романе шп шексикане шп ренълтшеле зпъл модъ. С'аъ черътъ 2—3 мил де ани ка дпнълтълх ачестъ се се

стрълтше атълъ де таре. Дрпареа даръ аръ еи къ дпн ципсълх аче-ста дпнпте кз мил де ани аъ локълтх попоръ де каре историа пш дие пипика. Зфос ел зтот аръ алаел етълъш лашъ пш ахилъ аъ ая шп дфос

Търчиа.

Дпн челе пълъе шп, че респъл ппн тодъ зисрлалъ десуре дп-серинга тьрко-рссикъ маъ департе, скотемъ зрмтъриле. Челе маъ пде шп дпн Констатипополе, че аъ оситъ кз стафета ла Вие-на, шп ажислх пълъ ла 22 Маисъ сипъл къ дп капиталеа Търчие есте паче шп лпнцше, шп тотълъ се дпъврте пелълтгъ ачееа „че респълс ва венп аксма дпн С. Петербургъ, каре дпсъ пайнте де 8 зиле пш ва пототъ соси, маъ департе се сипне къ амбасадореле рссескъ дпнъ че Менчикофъ а пъръитъ Констатипополеа пълъ ла 22 Маисъ к. п. тогъ се дфос аколо, дпсъ аъ фотъ фъктъ тоте диспосципнеле ка се пмече кз персонале дитрегъ.

Факъ кз ачесте шпр'аре Fazeta зптерсале дпн Омпрна о ко-респидиъ кз датъ дпн 18 Маисъ к. п. каре сълълтъ ашпъ. Ванореле Осирисъ че а венитъ асъръ дпн Констатипополе а авълтъ зпъл оуцъръ, каре а ешгъ ла Дарданеле пе зскатъ, шп а авълтъ зпъл фermanъ, ппн каре се дп флотей енглезейш шп францозейш тречере ливерт. Сп паре даръ кз Рсция фаче дпн пепрпиреа черерлоръ лъл Менчикофъ зпъл касъ де ресвелъ, пептре ачееа Порта десиде дпнрпегентлоръ се-ле потеръ босфорълъ. Дп септемьла де не зрмъ се потеа камъ преведеа, ла че сфършптъ воръ ачече претенсциле лъл Менчикофъ. Кълдереа министрълъ, че ера ппнпайтъ Рсцией, дпсъ конста дпн о-менп неканачи, а гърълтъ деслегареа. Ппн зпъл карьеръ че а соситъ аичеа асгъдипнедъ аълълтъ десуре потереа лъл Халлъ Паша, кълп-натълх Селтанълъ, шп Локълторисъ дпн Брвса. Елш шп Хосревъ Па-ша аъ фотъ, прекълтъ е кпоскълъ пълъ аксма дикторп пардидеа рс-сескъ, шп фпндъ кз портета лъл а зрматъ дпн гравъ, се креле кз аръ еи фотъ дпвепннатъ.

Се воръше кз кз тотъ плекареа лъл Менчикофъ шп кз тоте пръ-гътриле де ресвелъ, ачеста пш ва прощаме, че дп локълъ лъл Мен-чикофъ ва венп алъл Солъ, каре с'е трактеле кз тьрчи дпн лъла фортъ, скпшасеваа дпсъ атолъ пълълтълх грестълп ачестей касе есте алтъ дитреваре, фпндъ кз аксма дпн дшертеле шпр'е веде дпвепнатъ, кълкъ тотъ негочпационе се диторие пе зпългъ рекопшорене дп-търпееа шп пшпереа ла кале фактък а артикулълтъ 7 дпн трактатълх дп ла Кадмъкъ-Катарпъ. Ачестъ арпкълъ сълълтъ.

Дпн лашъ портъ се фъгъдешде а скатъ тодешна релпционеа креш-пцескъ шп бисерика ел; еа шп дпгъдеш министрлоръ аи кърпъ дпнп-решп дитрегъ рссейш дп тотъ тпмълтъ се факъ репрезентациалъ, атълъ дп фаворееа бисеричей пде дпн Констатипополе десуре каре ва еи помеп-пире дпн артикулълтъ 14 (ачестъ есте бисерика дпн Гаала) кълъ шп дп а ачелора, че севършескъ ла еа серпичей, шп еа се дпдаторей ачестъ репрезентационе с'е о кпоскъ, ка дпн дп ачелъ, че вине деля о персонъ де дпкрedere а зпел дпвечпнате шп сипуръ дпнрпегентеа потери.

Fazeta „Тпмълтъ леръ де ачестъ арпкълъ зрмтъроеа инт-репанте прпйре : Към с'а жодекатъ ачестъ дпдаторей шп дп оменп континпсранп, се веде дпн скпшареа скрисорлоръ министрълъ дп етатъ асстриакъ дп Тьгълтъ, а кърпъ декларационе мерпъ а еи лзатъ дп българе дп селъ шп асгълтъ, фпндъ кз черериле Рсцией дпн фортп дп де еконъ пшмаъ о репопре а етълпрей трактатълтъ дпн Кадмъкъ-Катарпъ. Баронеле де Тьгълтъ а скрпкъ дпн 18 Излпъ 1774 трей зиле маъ пайнте дп дпкелереа трактатълтъ дп паче : „Ел нс пше дпдоескъ кълкъ шп дпн контра декларационе дпн Релфъ Рендпн, че нс зиче тълълтъ асипра черерлоръ Рсцией, кареа поатеме дрешълтъ де патронатъ асипра крелпнционлоръ дп релпционеа греческы, дпнштер-пичпй рссейш тотълтъ дпнп воръ ажисше еконълх ппн дпкелереа зпъл трактатълтъ. Елъ вездъ кз дшпереа дпнпайте трпстеле зрмтъръ, че се воръ еска пептре релпца католикъ дпн Леванте дпн сепретампга релпчей ачестейа. Маъ тьрълъ кз 4 септемьла дпн 17 Августъ а скрпкъ тьр-рпш D. Тьгълтъ, дпкъ ла ачестъ еселълтъ дпн некръдълтъ тьрваре се адаопе реоа администрационе а порпщъ, че есте пстредъ пълъ ла темеилъ, шп де зпъл тпмълтъ прегътешде перпдшсеа ачестъ имперп рес-сърпчелъ кз дпнъ зпъл планъ, маъ вине декълълтъ че аръ еи потатъ фаче ачестъ арпмеле рссейш, атъачи се ва коппкътъ фпн чпно, кз ппн о-датъ о парцпне кареа аре с'е пъръ дене селпа политкъ мерпъ маъ ппндълх копълтпиреа а логоръ наципн, декълълтъ ачестъ. Спре пелорочере,

евениментеле че се арат акъта дн дптерция ачеста, воръ аве маї тързи чса маї маре инвазицъ аспра политичеї тързориї естателоръ, ши ва да анъз ла маї тълге реле, че тотъ се воръ шъри⁴⁴ Ши маї департе „Прин о істедъ комбинациѣне а артиклоръ ачестъї трактатъ, се аче дптерция останаї дн зюа ачеста зънъ феліѣ де провинчїт рѣсескъ, дн кареа картеа дн С. Петерсбургъ пѣте трапе ванї, трѣпе, ш. а.: дн виіоріѣ ва еї Рѣсія дн старе а прескриѣ (Търчїеї) леїї, ши аре мїзлочеле дн шыа а сілі не Сълтанлъ ка еъ ле прїмескъ, пѣте къ се ва дпдестълі вреокъїва ані кз ачеа, а стълълі дн пштеле марелї Сълтанъ пълъ ва ведеа моментънлъ фаворїторїѣ аїлъ ла кз тотънлъ дн посесїѣнеа сеа.“

Ашиа аѣдеа Баронеле Търгът наште кз 79 ані десуре трактатънлъ дн Къдшакъ-Кїпарї. Детермінациѣне ачестъї трактатъ с'аъ репоїтї дънъ ачеа дн трактатънлъ де паче дела Адрианополе дн 2 Септемвѣре 1829, ши ачеа, " че чере асълъї Рѣсія, нъ есте дн есенїѣ алта нїмїкъ декънъ іаръшї о дпаоїре шї дптерїѣ а ачесторъї детермінациї.

Константинополе 22 Маїѣ к. п. Търчїї се прегътескъ де рѣсвелъ. Омер Паша днїї ва ашеаа кварталънлъ де клетенїї дн Шъмла. Дънъ о фамїл се сїзне къ генералїї Хангарнїе шї Ламорїѣер аръ еї дънїатїѣ не пѣртъ кз сервіціеле доръ ла дптерїѣеле де саръ наше рѣсвелъ.

Кореспондентеле астрїакъ зїче, кзткъ дънъ о дптерїѣшїре, че а сосїтї маї тързїї дн Константинополе, се адеверече плекареа прїнчїпелъї Мелчїоф шї а D. Озерѣф кз тотъ персоналеле амбасаделї, карїї ла 1 Іанїѣ к. п. се кредеъ а еї аѣнскъ дн Одеа.

Тотъ ачестъї зїзнале дпчїнїѣзъ маї департе къ ашїа ашїаїа канчеларїѣ де комерчїї имперїале рѣсескъ аръ еї ремасъ дн Константинополе, ши къ сзїдїї че се аѣл дн Търчїа с'аъ дпкредїнцатъ ектїнїѣї ч. р. інтервїнчїатре астрїаче, ши къ шїреа ачеста дн зрнъ аръ аръта декънлъ де дпвердатъ че інвзїнцъ а дъатъ Астрїа дн кзестїнеа оріентале аѣл къ Рѣсія.

Газета де Лїска вреа се шїе дн о шїре сігъръ че а венїтї дн Константинополе, кзткъ амбасадорелїї прѣсїанъ де аколо тар еї мерѣ дела сълънїѣре сеа інвїацїе, ка дн прївїаца дїверсїѣлоръ рѣсо-търчесїї се се дпделегъ дн тоте къ аѣнцїї дїпломатїї ал Астрїеї. Тотлѣодатъ се дпкредїнцъ дн ізворъ кредїнцїѣс, кзткъ къ Астрїа шї Рѣсія нъ есте днвоїт къ тоте претенсїїнїе Рѣсїеї рекондїціонатъ, дпс къ атъта маї пзїнїѣ шї кзчетъ а лѣса Францїеї проекторатънлъ песте тоїї католичїї дн оріенте.

Рѣселе Рѣсїеї веде дн дптерїѣнлъ Астрїеїї Маїестатееа апостолїкъ, ши дорече ка Астрїа съ кѣшїѣ ачесторъї рекламациїнї а еї шї дн оріенте кзвенїтъ вазъ, апої адоагъ ачеста Газетъ, кзткъ і се паре а нъ грешї, дѣкъ прѣспїяне кзткъ шї дн інструкціѣнеле, че с'аъ датъ D. Бароне Брѣкъ аъ ачестъї дпгрїїтїѣ десуре пзїкълъ ачеста.

Шїреле дн Константинополе челе маї прѣспете сълъ чевашї маї лїнїїтї. Дънъ сїрїсорїї негодїторелїї се зїче къ делокъ датъ плекареа прїнчїпелъї Мелчїоф аръ еї трїмїсѣ Сълтанлъ не зънъ амїлодатъ де статъ маї маре ла С. Петерсбургъ, ка съ дѣ кабинетънлъ де аколо аспра атърїѣторелїї дїверсїѣ рѣсо-търчесїї декъїрїѣнїеа кзвенїтъ. Де алтъ парте се сїзнеле, къ токмаї дн моментънлъ кнѣдъ а плекатъ Мелчїоф, аръ еї порнїтъ шї зънъ Солъ рѣсескъ дн Константинополе спре Лондонъ кз о мїсїѣне че аре дегътър къ кавса ачеста. Дънъ шїрїї севѣре ачела аръ еї шї аѣнскъ ла Трїестъ шї се аѣпта не 2 с'аъ 3 Іанїѣ се трѣкъ прїн Вїена.

Шїрїле че сосескъ дн пѣрїїле Дънърїї де діѣсъ нъ шїї нїмїкъ десуре дптрареа пѣскалоръ дн прїнчїпелѣ, дпс о сїрїсорїї дпчїнїѣзъ къ трїнеле рѣсесїї стаъ дѣлѣгълъ. Прѣтълъ шї сълтї дѣта а плека дн тотъ моментънлъ. Зънїї вреъ а шї, къ дн Іанїї с'аъ грїдїтї шї пѣнтр дпдескїїреа ачесторъї ошїрїї. Ла маї нълге пзїкѣ сълтї подѣрїѣ ашезатѣ пѣнтр, гречере, шї ла Грїаца Ісмаїлънлъ естѣ контрасъ зънъ корїнъ маре де трѣпе, зънѣ іаръшї сълтї прегъїте тотѣ челе трекїнціѣс пѣнтр кълдїреа зънїї ноѣдъ песте дънъре, не каре съ трѣкъ трѣпеле рѣсесїї ла Талча.

Шїрїле че се аѣнїтъ десуре о негодїациѣне маї департе дн прївїаца ачеста, нъ воръ венї, прекзт стаъ акъта релациїнеле,

дела Константинополе чї де ла С. Петерсбургъ. — Дпс токмаї ачеста пѣте къ ва шї конгрескї мълтѣ, ка съ се пѣстрѣзе пачеа лѣмеї.

Кореспондїца Астрїакъ зїче, къ дпделенїїнеа епїнелелї ачестъї Монарх, кареа с'а компротатъ дн зънъ лѣнїѣ шїрѣ де ані ашїа де фѣрмосѣ, нъ ва лѣса дн монументънлъ челе жотърїторїї а аѣла мїзлокънлъ челе дпелтъ ка съ дпдътѣре крїѣ.

Дѣе лѣкрарїї дпсепнате се крѣзескъ акъшъ дн Константинополе, зънїлъ: Дпзънъ-търїеа стърїеї кредїнцїлоръ дн Търчїа, че о дорече орї каре потерѣ кредїнцїлоръ шї аѣлълъ, сѣсїнїеа інтрїемїеї Търчїеї пѣнтр енїлїѣрїкълъ зїндерсале. Шї дъ не дпдїмїѣ къ кабинетеле воръ шї дѣслага ачестѣ лѣкрарїї дн амьндѣеї дїреціїнїе.

Маї пре зрнъ чїтїмъ дн О. Д. П. къ прїнчїпелѣ а пѣрїсїтїї Константинополе дн 21 М. к. п. дънъ амѣїї ла 5 ѣре. Дн сїрїсорїеа сеа кѣтре Пѣртъ, прїн каре аратъ рѣшїпѣреа дегътърїї дїпломатїѣ, зїче сълъ, кзткъ рѣѣсарѣеа зѣлї гаранцїе формалї дн партеа порцїї пѣнтр егрїна дѣчере дн сълънїтъ а тѣзѣноръ прївїацїлоръ, че с'аъ датъ еїсерїѣї греко-рѣсесїї дн пѣнїкълънлъ тѣрческъ сімѣше на сълънїѣре рѣсескъ нъ тотъ потерѣа еї а о аѣнїѣ дн алтъ модъ. Канчеларїа комерчїале ашїа ка шї інтереселе сзїдїїлоръ рѣсесїї рѣмълъ кзт маї вїне рекоментатѣ порцїї. — Окъпареа прїнчїпелелоръ ва зрнѣ датъ кѣт де кърнїдъ.

Монтенегрѣ.

Прїнчїпелѣ Данїло а аѣнскъ дн 10 Маїѣ ла Катарѣ о дѣнтарїѣне де 300 ѣрѣвѣї а венїтї спре кѣртенїреа Домбїгорїкълї доръ.

Прїнчїпелѣ вреа съ пѣтрѣнъ 2 зїлѣ дн Катарѣ, дпс лѣкрїатата алергаре а дѣрпагоренїлоръ, а кърѣнъ нѣмеръ пълъ дънъ а мѣїе се сзї пълъ ла 700, дн ѣнѣк се плевѣ дн 11 спре рѣмедїнѣа Сѣа Четїне. Ера інтересанте а ведеа ачеста караванъ кзт сзїа стърїѣнцїї де разеле челе дн тѣе аѣе Сѣрелї не дрѣмълъ челе шерїпїторїѣ дн мнїтѣ дн подѣва армелоръ селе. Стрїгїрїле де вївѣте нъ маї авѣс сълънїтѣ, шї ехо рѣсѣна де департе вїѣтарїле де вїзкърїѣ, че а арътатъ понорънлъ ла репторчереа прїнчїпелъї дн мїзлокънлъ лѣї.

Хїна.

Дънъ шїрїле телеграфїче, че аъ сосїтї дн Хїна дн Лондонъ, с'аъ днвоїткъ корьїеле амерїканїлоръ, францїлоръ, шї аѣ епїтелеїлоръ, ла Грїапїка черѣре а дїрегторїелоръ хїнезе съ скзтескъ четъїлѣ Нанкїнъ, Сангаї, шї Гѣра каналънлъ маре аспра реѣлїлоръ.

Англїа.

Лондонъ 28 Маїѣ. Дн амьндѣе каселе аъ ачестъї дпгрѣвѣрїї аспра каселї тѣрчесїї. Мемѣсєсрїї зїс къ дпс нъ аръ еї тїмълъ а се аръта че месѣре сълтѣ де пѣнїтї дн партеа лѣї Стратѣортъ. Шїрїле ошїнал аѣнскъ нашаї пълъ ла 9 Маїѣ. Маї департе естѣрїѣнеа естѣ жотърїѣ а чїнеа іndenendingа тѣрчїеї шї лѣкрїї пѣнтр ачеста къ Францїа дптрѣ дпдѣсѣре. Ачестѣнлъ де дѣкарїѣнїеа а датъ шї Рѣселъ.

Шїрї комерчїалї.

Вїена дн 3 Іанїѣ к. п. Пѣїле де вїтъ с'аъ вїндѣтъ ка ла 500 пѣї де воъ де аїчї, шї чевашї де Амерїка, прѣгълъ а ремасъ пѣстрпмътатъ кз 40 ф.л. Пѣї де вїѣлѣ с'аъ вїндѣтъ ка ла 1000 ѣкѣнцї челе зпгърѣшї къ канъ кѣте кз 60, іаръ ѣъръ канъ кѣте кз 30 ф.л, ачеле де аїчѣа стаъ ла 80 ф. Пѣїле де мїелъ нъ се кавъ тїмїка, шї с'аъ вїндѣтъ пълъ ла 5000 ѣкѣнцї кѣте кз 30—65 ф. Пѣїле де іенѣре аъ сосїтї маї нълге партїде, дпс нъ аъ кѣтаре. Пѣїле де іедъ де квалїтате зънъ се трѣкъ зїноръ кѣте кз 105—110 ф.л. — Гѣгѣше-де шї поташа нъ се кавъ, прѣзѣрїле аъ ремасъ пѣсїнїѣтѣ, Чѣаръ с'а вїндѣтъ 50 Маже кѣте кз 100 ф.л.

Търгълъ Пѣїїї дънъ шїрїле челе маї прѣспете нъ дъ сперанцїѣнъ, а ншїтїѣ прѣдѣктеле нъ се дрѣ кавъ, аспра вълъзрїї манїфактурелоръ шїрїле дїсерѣгъз дптрѣгътѣ, кѣчї вѣтеле зїлѣ а еї сълт, іаръ аѣтеле песте търгълъ де мїзлокъ. Търгълъ де Брїтїлъ. Негодїторїї че се дпторїї де аколо дїнѣ къ аръ еї ачестъї рѣсвелъ, кѣчї аъ лїпїсїтъ кампърторїї, че кзпшър къ рѣдиката.

Кѣрѣлъ Банїлоръ ла Вїена дн 2 Іанїѣ Календ. ноъ. Аѣрълъ Арїнїлънлъ нѣсѣбъ нѣсѣ 01—05 аѣнїѣнїеа 0108/шї аѣнѣ

TELEGRAFUL ROMAN.

Pag. | 104

Telegraful este de doi ori pe săptămână: Mercuria și Sâmbăta.
— Prenumerarea se face în Sibiu la espeditura foiei; pe afară la Ce. R. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către espeditura.

N^{ro} 41. ANULŪ I.

Sibiu 27. Maiu 1853.

Pretul pnenumerării pentru Sibiu este pe anu 7. fl. m. c.; ear pe o jumătate de anu 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8. fl. ear pe o jumătate de anu 4. fl. — Inseratele se plătescu cu 4. cr. șirulū cu slove mici.

Depeșe telegrafice.

S c u t a r i 24 Maiu c. n. Omeru Pașa a datu poruncă armatei sele să fie gata de plecare, elu merge mai nainte la Monastirū. În pašalaculū de aicia remănu numai 3 bataliōne.

C o n s t a n t i n o p o l e 23 Maiu. Cursulū s'a suitu dela 107½ la 118. Principele Mencicof a plecatu din preună personalele ambasadei. Pe lângă tōtă nepăciuirea inimeloru este încă speranța a se ținea pacea. Pōrta încredințeză că va da o pozițiune mai favoritoriă creștinilorū subt privigietōrea influința a poterilorū mari.

Z a n t e 28 Maiu. Boala viteloru domnește aicea și în Fostița, însă nu în estindere mare.

B r u s e l a 31 Maiu. Eri a împărtășitu Ministrulū trebiloru din afară camereloru știrea despre căsătoria ducelū de Brabantu cu Arhiducesa Maria Henrieta Ana.

Romănulū și poesia lui.

A fostu unu timpū, și încă îndelungatū, de care romănulū binesimțitoriū numai cu lacrămi 'și pōte aduce aminte, cāndū limba romănescă, de și vorbită de cea mai numerosă parte a poporățiunei, ce se află în acēstă țēră, era mărginită numai pe lângă biserică și pe la casele locuitorilorū romăni, apăsăți de tōte părțile, iar de a fi întrodusă și cultivată prin scōle, de a fi recunoscută de limbă a țerei, cum era ea a comunicațiunei, în acēstă patriă, nu potē fi nice vorbă. A fostu érašī unu timpū, care însă, fiă mărire Domnului, nu ținu așia multū, cāndū acēsta limbă, vorbită mai de unu milionū și ziumetate locuitoriū numai în acēstă țeruță muntōsă, era amenințată, că în terminū de zece anī va fi scōsă până și din casa Domnului, asilulū ei celū mai putinte. În astfeliū de împregiurări vitrege nu e mirare, decă mulți din fiiī națiuneī romăne, crescuți la peptu'i cu frăgezime de mamă, naintați la scōle străine, căci romăne nu era, pentru cultivarea poterilorū sufletești, în locū de a'și arăta mai târziū gratitudinea, cu care omulū este detoriū către fiăcare binefăcatoriū alū seū și cu deosebire fiiulū către mamă, rușinānduse de ea seū că trecea cu totulū la castele străine, mulțāminduse a fi acolo cōda, cariī arū fi fruntea în sinulū doiōsei lorū mame, seū că primea nume de grecū, pōte după religiune, mai alesū la Sibiu și Brașovū, și prin acēsta căștiga óreși cum biletū de a potea îmbla și ei în vestminte cetățene, fără asuferi, să le mai zică cineva romăni, fiindcă după a lorū părere, romăni era numai aceia, cariī ținea de cōrnele aratrului, lega, încārca și descārca marfele neguțetorilorū, cu unū cuvântū, cariī porta îmbrăcăminte țērānescă. Celū ce se îndoește cātū de puținū de cuvintele mele, cerce și

acum la Braşov şi va afla, că cei de altă limbă pe neguţitoriul român, îmbrăcaţi cetăţeneşte, de şi acesta astăzi nu se mai ruşinează de limba şi naţiunea sa, nu'lu numesc român, ci grec.

Aceste timpuri de tristă suvenire acum au trecut, şi limba românească astăzi se bucură de aceleaşi drepturi, ce le au şi celelalte două limbi din patrie, adică germana şi magiara. Legile şi ordinăţunile guvernamentului se publică în limba noastră ca şi în celelalte, petiţiunile se primesc în acesta fără pedecă legiuită, şi de pe la mai multe dregătorie politice am văzut şi vedem şi rezoluţiunile împărtaşite tot în această limbă. Deci dela noi atâră acum a da acestei limbi o cultură, de care ea este capace, şi a o aduce la demnitate, ca cu timp şi ea să pótă figura între limbele cele cultivate din Europa.

Unul din mizlócele naintătorie de cultura unei limbi, după cum vezurăm pe larg în articolul: „Arţile cele frumoase,“ a fost şi este poezia. Acesta a stătut în mare vază la toate popórele antice, acesta se preţueşte după demnitate şi astăzi de către toate naţiunile aspirătorie la o cultură mai 'naltă. Deci şi noi ne încercăm a vorbi în colónele acestui zurnal despre poezia noastră naţiunală, ca despre un mizlocul naintătoriu de cultura limbei noastre, iar nu numai ca despre o arte frumoasă, către care, pótă că în parte, simţim o via aplecare.

Poesia a dat înţielul impuls la cultivarea fiăcării limbi, poezia a însuflat înţieia plăcere la om pentru de a citi ceva în limba sa, poezia a îndulcit pe cititoriu, ca să propăşască mai de parte în lectură. Îmi aduc aminte, cum me întreba înainte de acesta cu vreo cini spre zece ani óceşele braşovene, dacă este vreun vers în numărul gazetei de astăzi, şi cându le respundem că este, pe lângă acel versurel, ce'lu afla la călcăiul fóiei, şi pe care'lu citia mai înţieiu, se îndupleca a citi numărul întreg. Poesia a fost limba de comunicaţiune între cei apăsaţi şi înferăţi cu marca scalviei.

Poesia a fost şi va fi totdeauna apostolul şi propăşitoriu liberatei, cu care ea este aşia de strânsă rudită.

Nu este popor în lume, care să aibă mai mare atragere de inimă către poezie, să afle mai mult plăcere în cântece şi versuri, decât românul. De călătoreşte el pe un drum mai depărtat, prin cântare 'şi alină durerea picioarelor, alungă grigele vieţii şi'şi scurtăză calea pe ziometate. De se află cu aratul la brasă în revărsatul dimineţii, el întonând o doină dulce, se pare că voieşte a concentra cu ciocăria cea voioasă, ce se légănă prin aer, uitându de reea sudóre, ce'ı curge pe faţă. La săpatul cucuruzului, la strânsul fânului, la secerişul bucatelor, la culesul vielor doinele şi horele din gura lui nu lipsesc nice odată. Duminecă şi în serbător, cându obosit de lucrul câmpului, se aruncă şi el în braţele odihnei, mergându la jocul şi petrecerile din sat, gura lui nu stă nice odată. Prin ciuiturile ce se strigă cu multă bărbăţie, acum îşi atinge pe judele din sat, acum pe lăutariul ce'ı trage din córdă, acum pe bărbatul ce'şi teme femeia. Ne aducem aminte, cându în patria noastră feciorii se prindea cu funea pentru miliţie, unde fieşte că remăne pe totă viaţa, adică până cându devenia invaliz, şi sórtea atunci cădea tot cam pe cei mai sermani, cum mergea ei în şir frumos către Belgrad, de unde primea îmbrăcămintea şi armatura, iar la întórcere îi auziau cântându pe drum de jele:

„Cine m'a făcută cătană,
N'are la ce'şi da pomană;

Cine'mi puse puşca'n spate,
Batel'arū sfânta dreptate,

Că pomana 'și o a dată
La cetate'n Beligrad.

Să n'ajungă nici ună bine,
Cum 'și a bătut joc de mine.“

Apoi gróza de miliția îlă coprindea pe tineră întru atăta, în cătă auzindă primăvéra cuclă cãntãndă începe și elă órecum ală îngãna zicãndă:

„Cãntă cucu'n pară de vie,
Eă gândémă că'mă cãntă mie,
Dar' elă cãntă-a cãtãnie.“

(Va urma)

Înalta Pórtă în Constantinopole.

De ună timpă în cóce, decãndă aă începută diferințele politice între Turcia și Austria, apoi între aceea și Rusia, publiculă cititorilă ziurnaleloră citește în tóte zilele de sute de oră cuvãntulă acesta „Pórtă“ fãră să aibă póte oră cine o ideă mã aprópe despre înțelesulă acestuilă cuvãntă. Decă scopulă acestoră rândură va fi, de a întroduce pe cititorilă nostri înlãuntră „Pórtelă,“ și de aă face mã bine cunoscuți cu dãnsa. Aprópe de biserica Sofiei în Constantinopole zace o zidire estinsă, fãcută de Fasati parte din pétră parte din lemnă, ce are niște curți largi, și este încungiurată cu zidură înalte. Acésta e înalta Pórtă, ce turcește se numește bab-i-aliie. Numirea acésta nu se trage de la pórtă cea înaltă, ce duce în curtea cea dintăia a Seraiului, ci vine de la datina cea veciă, după care regiilă și judecãtorilă ținéu ședințe subt porțile palaturiloră, și acolo fãceau judecată. Încă și astăzi numirile: pórtă, curte de judecãtoriă, postă judecãtorescă, séu și servițiă, totă una însemnéză la Turci, de aceea se și aude adese oră zicãnduse: „amă aflată o pórtă,“ în locă de „amă căpãtată ună postă, o slujbă.“

Înlãuntrulă acesteilă zidiri e o încurcãtură fãr' de nici ună plană de ambite, trepte, sale, cãmãruțe, ungiete, prin care abia se póte afla cineva. Întrarea cea de către portă, adecă de către Pera, pe unde se obicinuescă a întra ambadorilă străinilă, cândă aă de a face acolo visite, caracteriséză fórté bine pe Turci în privința nerãnduelei loră, și în privința lipsei simțului de omeniă și de cuviință. După ce străbate omulă pintre cară și cai, vine într'ună ambită îngustă, care e înfrumșetată cu lăzi scrinie și patură veci; aci se curăță cisme și hamură, apoi se simtă și mirosură grele, care fiene iertată a zice, vină de la niște localități, ce se află în apropiere. De aci érá se cobórá omulă pe trepte prin o curte, prin ună arcă, apoi éráși prin o curte, și în sfãrșitulă se află înaintea casei, unde Escelenția Sea D. Ministru din afară dă audiențilă. La trepte se pună papucilă giosă, căci orientaliilă se obicinuescă în semnă de cinstire către cineva a'și desculța papucilă, dară turbanulă nu'lă iaă nici cândă după capă ciară nici înaintea lui Dumnezeu și a Padișahului. Însă ambadorilă străinilă nu se țină de datina acésta, ci întră încãlțați și 'și iaă pãlãria, de care lucru se sunără Turcilă. Treptele și ambitele sântă așternute cu rogojină; érá ușele acoperite cu covóre, asemenea și podinele odãiloră sântă așternute cu covóre; ce adese oră sântă rupte și cu coloră șterși; perinele divaneloră mãncate de moliă, oglinzile órbe, ociurile ferestreloră sparte; cu ună cuvãntă fãță din afară a înaltei porți e o icónă viiă despre cãderea și slãbiciunea împerãției otomane, de care s'a temută odată lumea. Pe aceste trepte și ambite se învãrte ună publică fórté mestecată; aci staă soldați la caraulă numai în ciorană séu și desculți,

papaucii staū în firida ferestrelorū, ei presentéză înaintea fie căruī scriitoriū; căruțe alérgă în susū și în giosū, la fie care ușiă stă o grămadă de servitori fără de nicī unū lucru. Însă nu, să fimū drepti, dănșiī 'și aū treaba lorū, unul aduce tutunū, altul umple luléoa, alū treilea aduce focū, alū patulea caféoa, alū cincilea zaharū, alū șéselea șerbetu ș. m. d. Acești ómenī mai bine se pricepū la împărțirea lucrului, decâtū teoreticiī nostri modernī. Servitoriī acestia ai pașilorū sântū celū dintăiū izvorū, din care culegū corespundințiī Gazetelorū știrea se se; căci avândū ei în urma funcțiunilorū se se a întra adese orī în odaia domnilorū seī, fură câte unū frasū din vorbire, și apoi 'lū vândū pentru plată bună. (Va urma.)

Monarhia Austriacă

Transilvania.

S i b i i ū 24 Maiū. Mai în tóte zilele se ridică nuorī greī în pregiurulū Sibiiulū și se descarcă prin ploī marī și prin tresnite. Erī către séră trecură peste noī, și înpregiurulū nostru niște nuorī viforoși și se descărcară iarăși prin trăsните ce loviră de trei orī, și precătū amū potutū înțelege mai întâiū a lovitū într'o curte a unei case de aici, a douaórá a lovitū pe unū păstoriū pe câmpū lângă Turnișorū, care a remasū mortū, și a treiaórá în unū stejariū în dumberavă, ce a arsu cu totulū. Și astăzi avurām o plóie mare comitată de fulgerī și tresnite. — Căldura este amesurată timpului, ba póte că e și mai mare, de cât ce arū cere acesta, de vreocâteva zile umblă muierile pe ulițe cu fragī cópte bine.

Bănatu. L u g o j ū D. emeritulū jude alū Lugojuulū și proprietariū alū crucei de aurū cu corónă pentru merite Constantinū Udrea spre semnū de bucuriă, cumcă providența a scăpatū pe Maiestatea Sea ce. r. apostolică de mână ucigașiului a dăruitū tinerimeī scolarie de aicia prin Înaltulū Ministeriū 40 f. m. c. spre acelu scopū, ca să se cumpere din ei pentru scolariī seraci cărți și vestminte. Acésta dorința s'a și îndeplinitū astăzi în zioa de S. Constantinū, care este patronulū D. dăruitoriū. Tinerimea scolastică pătrunsă de simțulū mulțămirei și a arătatū către Domnulū jude Udrea pentru acésta generosū faptă prin cuvântări potrivite semnele se se de înaltă prețuire și umilită mulțămire pentru darulū acestū însemnatū, rogându pe Dumnezeū ca să móie și inimele altora, și să'ī îndemne a ajutura din cele ce le prisosescū și tinerimia scolariă. — Totū cu aceasta ocașiune nu uită tinerimea scolariă de aici că este și zioa onomastică a multū stimatului lorū Domnū Consiliariū și Inspectorē scolariū Cons. Ioanovicī căruia 'ī aduseră mai multe urări de fericire, și întonară unū „La mulți ani.“

Întāmplări de zile.

Maiestatea Sea Împeratulū s'a mutatū în 20 Maiū în reședința de véră Șeonbrunū

În cercurile mai marī se vorbește, că principele Mihaile Obrenovicī feciorulū cunoscutului principe alū Serbiei Miloșū vré să ia de soțiă pe frumoasa comtesă Huniadi.

Mareșalulū Campestre Conte Ciuinigl a muritū în 19 Maiū în Viena în vārsată de 89 ani.

În 20 Maiū s'a îngropatū în Viena M. C. L. Baronele Scribanec.

În Gutensteinü a muritü o văduvă de amplotiatü în vârstă de 86 anî, ea a lăsatü 5 copii vii, 17 nepoți și 18 strănepoți.

În Secenü s'a înpușcatü fata berariului de 26 anî cu unü pistolü fără să se știe cauza.

Gazeta Vienei înștiințeză logodirea Arhiducesei Mariei cu duca de brabantü.

În 12 Maiü la 9 óre séra s'a întâmplatü în Raguze o cutremurare de pământü, ce a spăriatü tare pe locuitorî.

Regele Prusiei și a arătatü de repețite ori în Berlinü mulțămirea despre întimpinarea și petrecerea lui în Viena.

Maiestatea Sea Împeratului s'a înduratü a aplacida întroducerea condiceî civilî austriace în Ardealü, care va urma la 1 Septemvre a. c.

Franția.

Relațiunea comisiunei în privința reîntroducereî pedepsei de mörte s'au împărțitü; Articululü 89 s'a modificatü într'o înțelegere cu consiliulü statului în atăta, ca atentatulü asupra vieții séu persónei împeratului să se pedepsescă cu pedépsa de paricidiü, asupra vieții memărilorü împerătești cu pedépsa de mörte, iară asupra persónei lorü cu deportațiune într'unü locü întăritü. Ori ce vătătmare verbale publică asupra persónei împeratului se va pedepsi cu prinsóre de 6 lune până la 5 anü și cu o globă de banî de 500—10000 francî; ori ce astfeliü de vătămare a membrilorü familieî împerătești cu prinsóre de o lună până la 3 anî, și cu o globă de banî dela 100 până la 5000 francî. Articululü 87 pune asupra atentualui a strica urmarea tronului, séu a întărata cetățeniî la apucarea armelorü asupra auctorității împerătești pedépsa de deportațiune la unü locü întăritü. —

Parisü 29 Maiü. De loc după sosirea știrilorü de pe urmă din Constantinopole s'a ținutü unü consiliü ministeriale, după care Ministrulü trebilorü din afară a avutü o sfătuire cu Ambasadorele englezescü — După „Patriă“ flota franțozescă s'a aflatü în 21 Maiü iarășî înaintea Salamisului, faima dară că flota arü fi căpătatü poruncă să mérgă spre Dardanele zice „Patria“ a nu fi adevărată.

Parisü 30 Maiü. Aici se vorbește de o scrisórea Împeratului Nicolae către D. Ciselefü, în carea dănsulü își arată tendința a nu se retrage, se vorbește și despre călătoria unui adjutante alü împeratului rusescü, care să se afle aici de vreocâteva timpü.

Ziurnalele „Deva“ dă o mare atențiune încălciturilorü din oriente, și zice: Ce se întâmplă astăzi în Constantinopole este una din fazele cele neîncungiurabilî a le cuestiunei orientali, și totuși deslegarea ei nu este aprópe. Căderea Turciei este neîncungiurabile, ea însă este încă tare îndepărtată. Întrarea dară a flotei frânțozești și englezești în Dardanele, va aduce numai o sângerósă și multă constătóriă amănare, însă nici decum deslegarea acesteî întrebări. Se vorbește despre amenințata independința a Europei, carea trebuie apărată cu susținerea Turciei, de vomü cumpăni însă că o bătaie cu Rusia în relațiunile de față arü duce ușiorü la revoluțiune, atuncea vomü veni la convingere, cumcă încălciturele în oriente nu amenință independința Europei, și pentru aceea nici nu e lipsă să ducă la resbelü. Ci ea s'arü deslega prin reciproca concesiuine și arü aduce din tóte părțile folóse, ce în întrebarea de viață a Turciei s'arü asemena numai cu o

amânare. Rusia nu va lăsa din ultimatulă seú pentru că nu póte lăsa, fiindcă o mare religiósă mişcare se pregăteşte în oriente, adecă: Reînvierea bisericeí greceşti; şi Rusia trebuie să dea mână de ajutoriú acestei mişcări, decă nu voieşte ca ea să se întórcă şi asupra ei.

Elveţia.

Pag. | 109

Consiliulú confederaţiunei a slobozitú către Cantóne admoniţiune gravnică, ca să ţină contingentele de miliţiă gătitú. Dela ómeni cu influinţă aú venitú la consiliulú confederaţiunei ştití despre glasulú poporului, care tóte sunt într'acolo că în totú loculú se doreşte să se deslege diferinţa pre lângă ţinerea demnităteí şi onórei naţiunei într'unú modú grabnicú şi páciuitú.

Numerulú celorú ce s'aú tractatú în Fraiburgú pentru resculare după legile marţialí, se suie până ca 134, 16 individe nevărstnice s'aú slobozitú.

Despăgubire a căpătatú văduva şi 7 copií ai unuí gardistú, ce a căzutú, 10,000 francí, văduva şi 3 copií ai unuí géndarmú, ce a căzutú 4000 francí, tata unuí gardistú ce a căzutú 1500 fr. Marele consiliu va şedé câtú mai curăndú ca să iae la desbatere petiţiunile de agrăţiare.

Belgiú.

B r u s e l a 29 Maiú c. n. Astăzi a călcatú regele şi cu fiulú seú duca de Brabantú pământulú belgianú, salutatú cu entusiasmú a continuatú mai departe călătoria sea spre capitale între unisuna strigare a poporului ce din tóte părţile alerga naintea Monarhului, unde aú ajunsú către 5 óre. Mai multe din cuvântările, ce i se ţinură la osebite locuri pomenescú şi despre norocósa legătuinţă ce are să se facă între Belgiú şi Austria prin căsătoria ducelui de Brabantú. Regele precunoscu ponderósa urmare a acestuí evenimentú, şi respunse: „Acésta legătură familiare va căştiga Belgiului o garanţiă nóă. Reminiscenţií veci se înodă de ea, şi nepóta Mariei Teresiei va merita amorulú ţerei.

Rusia.

S . P e t e r s b u r g ú 23 Maiú. Nu numai asupra Turciei ci şi asupra Persiei s'a redicatú Rusia cu pretensiuni. Dela acésta de pe urmă cere plătirea împrumutului întregú ce suie la 80 milióne francí seú să'i dea provincia Astrabadú la marea caspică. Persia nu a vrutú să se subpună acesteí cereri.

Din Odesa sântú ştiri că principele Mencicof a ajunsú acolo, şi că în dóe zile se aştéptă şi ambasada întrégă. În Iaşi se aştéptă muscalií în tóte zilele, ei sântú aşezaţi délungulú Prutului.

Din Varşovia se scrie că făimosulú Inginirú Vasiliú Sarcí arú fi aflatú în Rusia albă la clădirea unuí drumú într'o pădure străvece şi în o adâncime de 10 stăngini unú drumú măiestriosú de pétră în forma drumuriloró romane şi meccicane şi remăşiţele unuí podú. S'aú cerutú 2—3 mií de ani ca ţinutulú acesta să se strămute atâtú de tare. Urmarea dară arú fi că în ţinutulú acesta înainte cu mií de ani aú locuitú popóre de care istoria nu ştie nimica.

Turcia.

Din cele multe știri, ce resună prin toți ziurnalii despre diferența turco-rusică măi departe, scótemú următóriele: Cele măi nóe știri din Constantinopole, ce aú sositú cu stafeta în Viena, și ajungú pánă la 22 Maiú spunú că în capitalea Turciei este pace și liniște, și totulú se învărte pelângă aceea „ce respunsú va veni acuma din S. Petersburgú, care însă nainte de 8 zile nu va poté sosi, măi departe se spune că ambasadorele rusescú după ce Mencicof a părăsitú Constantinopolea pánă la 22 Maiú c. n. totú se afla acolo, însă aú fostú făcutú tóte dispozițiunile ca se plece cu personalele întregú.

Față cu aceste știri are Gazeta universale din Smirna o corespundință cu datú din 18 Maiú c. n. care sună așa: Vaporele Osirisú ce a venitú aseră din Constantinopole a avutú unú ofițerú, care a eșitú la Dardanele pe uscatú, și a avutú unú fermanú, prin care se dá flotei englezești și franțozești trecere liberă. Se pare dară că Rusia face din neprimirea cererilorú lui Mencicof unú casú de resbelú, pentru aceea Pórta descide înprietenitelorú sele poterí bosforulú. În septemána de pe urmă se potea cam prevedea, la ce sfărșitú vomú aduce pretensiunile lui Mencicof. Căderea ministeriului, ce era inclinatú Rusiei, însă consta din ómeni necapaci, a grăbitú deslegarea. Prin unú curierú ce a sositú aicea astădiminéță aflămú despre mórtea lui Halilú Pașa, cumpatulú Sultanului, și Locuțiitoriu în Brusa. Elú și Hosrevú Pașa aú fostú, precumú e cunoscutú pánă acuma ductorii partidei rusești, și fiindú că mórtea lui a urmatú în grabă, se crede că arú fi fostú înveninatú. —

Se vorbește că tótă plecarea lui Mencicof și cu tóte pregătirile de resbelú, acesta nu va prorumpe, ci în loculú lui Mencicof va veni altú Solú, care să tracteze cu turcii în alta formă, scimbaseva însă atunci punctulú greutății acestei cause este altă întrebare, fiindú că acuma din diferitele știri se vede învederatú, cumcă tótă negoțiațiunea se întórce pe lângă recunóșterea întărirea și punerea la cale faptică a articolului 7 din tractatulú de la Cudșucú-Cainarți. Acestú ariculú sună:

Înalta pórtă se fágăduește a scuti totdeuna religiunea creștinescă și biserica ei; ea și îngădue ministrilorú ai curții împerătești rusești în totú timpulú se facă representațiuni, atâtú în favórea bisericei nóe din Constantinopole despre care va fi pomenire în articolulú 14 (acésta este biserica din Galata) câtú și în a acelora, ce sevărșescú la ea serviție, și ea se îndatóreză acésta representațiune să o cunóscă, ca una de acelé, ce vine dela o persónă de încredere a unei învecinate și sincerú înpretenite poterí.

Gazeta „Timpulú“ légă de acestú articulú următórea interesante privire: Cum s'a judecatú acésta îndatorire și de ómenií contimpuraní, se vede din scimbarea scrisorilorú ministrului de statú austriacú de Tugutú, a cărui deciarățiune merită a fi luatá în băgare de sémă și astăzi, fiindú că cererile Rusiei în formă aú de scopú numai o renorie a stabilirei tractatului din Cudșucú-Cinarți. Baronele de Tugulú a scrisú în 18 Iuliú 1774 trei zile măi nainte de înceierea tractatului de pace: „Eú nu me îndoescú cumcă și în contra deciarățiunei lui Reis Efendi, ce nu zice multú asupra cererilorú Rusiei, carea poștește dreptulú de patronatú asupra credințioșilorú de religiunea grecescă, împuterniciții rusești totuși își vorú ajunge scopulú prin înceierea unui tractatú. Eú vedú cu durere înainte tristele urmări, ce se vorú esca pentru religia

catolică în Levante din supremația religiei acesteia.“ Mai târziu cu 4 săptămâne în 17 Augustu a scris iarăși D. Tugutu: „Dacă la acestu esemu de necrezută turbare se adaoage reoa administrațiune a porții, ce este putregă până la temeiū, și de unū timpū pregătește perițiunea acestuī imperiū resăritenū ca după unū planū, măi bine decâtū ce arū fi potutū face acēsta armele rusești, atunci se va convinge orī cine, că nici odată o națiune carea are să péră depe scena politică merită măi puținū conpătımirea altorū națiunī, decâtū acēsta. Spre nenorocire, evenimentele ce se arată acuma în împerăția acēsta, vorū avé măi târziu cea măi mare influință asupra politiceī tuturorū statelorū, și va da anză la măi multe rele, ce totū se vorū mări.“ Și măi departe „Prin o istéță combinațiune a articulilorū acestuī tractatū, se face împerăția osmană din zioa acēsta unū feliū de provinciă rusescă, din carea curtea din S. Petersburgū pôte trage banī, trupe, ș. a.: în viitorū va fi Rusia în stare a prescrie (Turcieī) legī, și are mizlócele în mână a sili pe Sultanulū ca să le primescă; pôte că se va îndestuli vreocățiva anī cu aceea, a stăpāni în numele marelū Sultanū până va vedea momentulū favoritorū a’lū lua cu totulū în posețiunea sea.“

Așia judeca Baronele Tugutu nainte cu 79 anī despre tractatulū din Cudșucū-Cinarți. Determinațiunea acestuī tractatū s’au renoitū după aceea în tractatulū de pace dela Adrianopole din 2 Septembre 1829, și aceea, ce cere astăzi Rusia, nu este în esențiă alta nimicū decâtū iarăși o înnoire și întărire a acestorū determinațiunī.

Constantinopole 22 Maiū c. n. Turciī se pregătescū de resbelū. Omer Pașa își va așieza cvartirulū de căpeteniă în Șumla. După o faimă se spune că generalī Șangarnie și Lamorigier arū fi îmbiatū pe pörtă cu servițiile lorū la întemplantare de sarū naște resbelū.

Corespondintele austriacū zice, cumcă după o înpărtășire, ce a sositū măi târziu din Constantinopole, se adeverește plecarea principelū Mencicof și a D. Ozeróf cu totū personalele ambasadeī, cariī la 1 Iuniu c. n. se credeū a fi ajunsū în Odesa.

Totū acestū ziurnale înștiințéază măi departe că așia numita cancelariă de comerciū imperiale rusescă arū fi remasū în Constantinopole, și că sudiții ce se află în Turcia s’au încredințatū scutiței ce. r. internunciature austriace, și că știrea acēsta din urmă arū arăta destulū de învederatū ce influință a luatū Austria în cuestiunea orientale față cu Rusia.

Gazeta de Lipsca vrea se știe din o știre sigură ce a venitū din Constantinopole, cumcă ambasadorelū prusianū de acolo iar fi mersū dela stăpānirea sea înviațiune, ca în privința diferințelorū ruso-turcești să se înțelégă în tóte cu agenții diplomaticī ai Austrieī. Totdeodată se încredință din izvorū credințiosū, cum că Austria și Prusia nu este învoită cu tóte pretensiunile Rusieī necondiționatū, însă cu atāta măi puținū și cugetă a lăsa Franției protectoratulū peste toți catoliciī din oriente.

Regele Prusieī vede în împeratulū Austrieī Maiestatea apostolică, și dorește ca Austria să câștige acestorū reclamațiunī a ei și în oriente cuvenită vază, apoi adaogă acēsta Gazetă, cum că i se pare a nu greși, decâtă presupune cumcă și în instrucțiunile, ce s’au datū D. Barone Brucū au fostū îngrigitū despre punctulū acesta.

Știrea din Constantinopole cele măi prospete sună cevași măi liniștitū. După scrisorī negoțitorești se zice că deloculū după plecarea principelū Mencicof arū fi trimisū Sultanulū pe

unŭ ampoliatŭ de statŭ mai mare la S. Petersburgŭ, ca sã de cabinetulŭ de acolo asupra atãrnãtorei diferințe ruso-turcești deciãrãțiunea cuvenitã. De altã parte se spune, cã tocmai în momentul cãndŭ a plecatŭ Mencicof, arŭ fi pornitŭ și unŭ Solŭ rusescŭ din Constantinopole spre Londonŭ cu o misiune ce are legãturã cu cauza acẽsta. Dupã știri secure acela arŭ fi și ajunsŭ la Triestŭ și se aștepta pe 2 sau 3 Iuniŭ se trecã prin Viena.

Știrile ce sosescŭ din pãrțile Dunãrii de giosŭ nu știu nimicŭ despre întrarea muscalilorŭ în principate, însã o scrisore înștiințezã cã trupele rusești staŭ delungulŭ Prutului și sãntŭ gata a pleca în totŭ momentul. Unii vreŭ a ști, cã în Iași s'a grigitŭ și pentru îndestulirea acestorŭ oștiri. La mai multe puncte sãntŭ podurile așezate pentru trecere, și la Granița Ismailului este contrasŭ unŭ corpŭ mare de trupe, unde iarãși sãntŭ pregãtite tôte cele trebuințioase pentru clãdirea unui podŭ peste dunãre, pe care sã trecã trupele rusești la Tulcea.

Știrea ce se așteptã despre o negoțiațiune mai departe în privința acẽsta, nu vorŭ veni, precum staŭ acuma relațiunile, dela Constantinopole ci de la S. Petersburgŭ. — Însã tocmai acẽsta pôte cã va și contrebui multŭ, ca sã se pãstreze pacea lumii.

Correspondința Austriacã zice, cã înțelepțiunea eminentelŭ acestui Monarh, carea s'a comprobatŭ în unŭ lungŭ șirŭ de ani așia de frumosŭ, nu va lãsa în monumentulŭ celŭ hotãrãtoriu a afla mizloculŭ celŭ dreptŭ ca sã înlãture criza.

Doe lucruri însemnate se crucescŭ acuma în Constantinopole, unulŭ: Îmbunãtãțirea stãrei creștinilorŭ în Turcia, ce o dorește ori care potere creștinã; și altulŭ, susținerea intregimei Turcești pentru ecuilibrulŭ universale. Și nu ne îndoimŭ cã cabinetele vorŭ și deslega aceste lucruri în amãndoe direpțiunile.

Mai pre urmã citimŭ în O. D. P. cã principele a pãrãsitŭ Constantinopolea în 21 M. c. n. dupã amezŭ la 5 ore. În scrisorea sea cãtre Pørtã, prin care aratã rumperea legãturei diplomatice, zice elŭ „cumcã refusarea unei garanție formalŭ din partea porții pentru strinsa ducere în sfãrșitŭ a tuturorŭ privilegiilor, ce s'aŭ datŭ bisericei greco-rusești în pãmãntulŭ turcescŭ silește pe stãpãnirea rusescã cu tôte poterea ei a o ajunge în altŭ modŭ; Cancelaria comericale așia ca și interesele sudițilorŭ rusești remãnŭ cãt mai bine recomandate porții“ — Ocuparea principatelorŭ va urma darã cãt de curãndŭ.

Montenegro.

Principele Danilo a ajunsŭ în 10 Maiŭ la Cataro, o deputațiune de 300 bãrbați a venitŭ spre cortenirea Domnitoriului lorŭ.

Principele vrea sã petrecã 2 zile în Cataro, însã necurmata alergare a țãrnagorenilorŭ, a cãrorŭ numerŭ pãnã dupã amezŭ se sui pãnã la 700, îl făcŭ se plece în 11 spre reședința Sea Cetine. Era interesante a vedea acẽsta caravanã cum suia strãluciți de razele cele din tãie ale Sorelui pe drumulŭ celŭ șerpitoriu în munte în podoba armelorŭ sele. Strigãrile de vivate nu mai avẽu sfãrșitŭ, și eho resuna de departe uieturile de bucuriã, ce a arãtatŭ poporulŭ la reîntorcerea principelui în mizloculŭ lui.

Hina.

După știrile telegrafice, ce au sosit din Hina în London, s'au învoit corăbiile americanilor, franțozilor, și ale englezilor, la grabnica cerere a diregătorilor hinez să scutască cetățile Nancing, Sangaï, și gura canalului mare asupra rebelilor.

Pag. | 113

Anglia.

L o n d o n 28 Mai. În amândoe casele au fost întrebări asupra cauzei turcești. Melmesăuri zică că încă nu ar fi timpul a se arăta ce mesurări sânt de păzite din partea lui Stratfort. Știrile oficiali ajung numai până la 9 Mai. Mai departe stăpânirea este hotărâtă a ține independența turciei și lucră pentru acesta cu Franța într'o înțelegere. Astfel de deciarăsiune a dat și Rusel.

Știri comerciali.

V i e n a în 3 Iuni c. n. Peile de vită s'au vindute ca la 500 pei de boi de aici, și cevași de America, prețul a ramas nestrămutat cu 40 fl. Pei de vițel s'au vandute ca la 1000 bucăți cele ungurești cu capu câte cu 60, iară fără capu câte cu 30 fl, acele de aicea sta la 80 f. Peile de miel nu se caută nimica, și s'au vindute până la 5000 bucăți câte cu 30—65 f. Pei de iepure au sosit mai multe partide, însă nu au căutare. Peile de ied de calitate bună trecu ușor câte cu 105—110 fl. — Gogosele și potașa nu se caută, prețurile au ramas nescimbate. Ceară s'a vindut 50 Maje câte cu 100 fl.

Tărgul Pești după știrile cele mai prospete nu da speranță bună, a numite produsele nu se pré caută, asupra vânzării manufacturilor știrile divergeză într'atata, căci unele zicu a fi subț, iară altele peste tărgul de mizloc. Tărgul de Briun. Negoțorii ce se întorc de acolo ținu că ar fi fost préslab, căci au lipsit cumpărătorii, ce cumpără cu rădicata.

Cursul banilor la Viena în 2. Iuni. Calend. nou.

Aurul	_____	113 ³ / ₈
Argintul	_____	108 ³ / ₈

Redactor respunzătoriu: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariul Tipografie diecesane.